

BESLUT
2025-01-29

Dnr: 2024-05105

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 1 oktober 2024

Saken

Merkostnadslån

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden beslutar att NN:s utbildning är en sådan utbildning som berättigar till merkostnadslån för enstaka övernattningar. CSN får pröva ärendet med denna förutsättning. Överklagandet avslås i övrigt.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN, som beviljats studiemedel för yrkeshögskolestudier under 43 veckor läsåret 2024/2025, ansökte även om merkostnadslån för pendlingresor mellan bostadsorten Umeå och studieorten Skellefteå med ett belopp om 7 200 kronor för perioden och uppgav att kostnaden för resorna uppgår till 7 200 kronor för perioden.

CSN begärde kompletterande uppgifter i form av ett intyg om distansstudier.

NN svarade inte.

CSN avslog ansökan med motiveringen att NN inte visat att han har någon kostnad för pendlingsresor vid distansstudier under perioden.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Det är uppenbart att han har rese- och logikostnader då han bor i Umeå och studerar i Skellefteå. Han reser i snitt en gång i veckan till Skellefteå. Vissa veckor har de lektioner i två dagar i rad vilket innebär att han även behöver ta in på hotell. – NN bifogade bensin- och hotellkvitto.

Därefter meddelade NN CSN att kostnaden för pendlingsresor under perioden är 300 kronor per vecka och totalt 12 900 kronor samt att kostnaden för hotellnätter är totalt 10 400 kronor. – NN bifogade bensin- och hotellkvitto samt studieintyg.

CSN ändrade beslutet och beviljade NN merkostnadslån för pendlingsresor under veckorna 35 år 2024 – 25 år 2025 med ett belopp om mellan 101 – 105 kronor per vecka. Av beslutet framgår vidare att NN inte kan få merkostnadslån för dubbel bosättning i samband med distansstudier under perioden eftersom han inte visat att han har en sådan kostnad. NN har heller inte visat att den utbildning som han går är en distansutbildning.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten funnit skäl att delvis ändra det överklagade beslutet.

CSN:s rättsavdelning har därefter i yttrande anfört i huvudsak följande. Frågan i ärendet är om den utbildning som NN studerar vid är en sådan utbildning som kan ge rätt till merkostnadslån för enstaka övernattningar. En studerande som uppbär ordinarie studiemedel kan även få rätt till merkostnadslån. Lagstiftaren har i förordningen pekat olika kategorier av kostnader för vilka merkostnadslån kan lämnas nämligen; utlandsstudier, undervisningsavgift, inköp av musikinstrument vid viss utbildning samt övriga skäliga merkostnader (3 kap. 13 § studiestödsförordningen [2000:655]). Vad gäller övriga skäliga merkostnader så har CSN utfärdat föreskrifter som reglerar bland annat förutsättningarna för merkostnadslån för pendlingsresor samt dubbelbosättning. Av 8 kap. 10 § CSNFS 2001:1 framgår att en studerande som enligt kursplanen läser på distans i inom EU/EES eller Schweiz kan få merkostnadslån för kostnader för enstaka övernattningar på studieorten med viss procent av prisbasbeloppet per vecka. Av det allmänna rådet till ovan nämnd föreskrift framgår att merkostnadslån för dubbel bosättning bör lämnas endast om avståndet mellan hemorten och studieorten är så långt att det får anses nödvändigt att den studerande även har en bostad på studieorten. Den totala restiden bör vara minst två timmar per dag med allmänna färdmedel. Hänsyn bör dock tas till om en resa med allmänna färdmedel mellan hemorten och studieorten måste starta orimligt tidigt eller avslutas orimligt sent. Vad gäller pendlingsresorna framgår av 8 kap. 11 § samma föreskrifter att en studerande som inte bor på studieorten under studietiden kan få merkostnadslån för kostnaderna för pendlingsresor mellan hemorten och studieorten under en studiestödsperiod, om han eller hon är bosatt och studerar inom EES eller i Schweiz i den del som överstiger viss procent av prisbasbeloppet. NN har, såsom framgår ovan, beviljats merkostnadslån för pendlingsresor men fått avslag på ansökan i den del som avser dubbel bosättning. Av CSN:S föreskrift följer att en förutsättning för att beviljas detta är att den studerande ska läsa en distansutbildning. Det finns ingen enhetlig definition på vad som är distansstudier. Det finns vidare många begrepp som ibland jämföras med distansutbildning. I aktuellt ärende är det fråga om en utbildning som klassificerats som hybrid. Av den tillgänglig information på skolans hemsida framgår att utbildningen bedrivs på heltid, att den har ett hybridformat men i platsbunden i Skellefteå en dag (sex timmar) per vecka och utöver detta två timmar digital liveföreläsning per vecka och resterande tid för självstudier. Vidare anges att utbildningen består av 86 veckor och 430 YH-poäng, det vill säga fem YH-poäng per vecka. Även om begreppet "distans" inte används uttryckligen för att beskriva utbildningen så anser CSN att det av beskrivningen kring, och upplägget av, den aktuella utbildningen är fråga om en utbildning som till övervägande del består av onlinestudier. Mot denna bakgrund, och trots begreppet

hybrid, är utbildningen att anse som en distansutbildning, och därmed en sådan utbildning som berättigar till merkostnadslån för enstaka övernattningar.

NN har fått möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande, men har inte hörts av.

Författningsbestämmelser

Föreskrifter om merkostnadslån finns i 3 kap. 15 § studiestödslagen (1999:1395), 3 kap. 13 – 14 §§ studiestödsförordningen (2000:655) samt i 8 kap. CSNFS 2001:1.

Av 8 kap. 10 § CSNFS 2001:1 framgår följande. En studerande som enligt kursplanen läser på distans inom EES eller i Schweiz kan få merkostnadslån för kostnader för enstaka övernattningar på studieorten. Merkostnadslån kan lämnas med högst 1,26 procent av prisbasbeloppet per kalendervecka.

Av 8 kap. 11 § CSNFS 2001:1 framgår följande. En studerande som inte bor på studieorten under studietiden kan få merkostnadslån för kostnaderna för pendlingsresor mellan hemorten och studieorten under en studiestödsperiod, om han eller hon är bosatt och studerar inom EES eller i Schweiz. Merkostnadslån kan lämnas för den del av resekostnaderna som överstiger 0,34 procent av prisbasbeloppet multiplicerat med antalet kalenderveckor under studiestödsperioden, dock med högst 1,26 procent av prisbasbeloppet per kalendervecka.

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden kan inledningsvis konstatera att NN, genom CSN:s beslut den 22 oktober 2024, numera har beviljats merkostnadslån för pendlingsresor för läsåret 2024/2025 med det belopp som är möjligt enligt den aktuella föreskriften.

Vad Överklagandenämnden har att pröva är då frågan om NN kan beviljas merkostnadslån för dubbel bosättning under läsåret.

Av handlingarna framgår att det är fråga om enstaka övernattningar på studieorten. Det krävs då, enligt ovan föreskrifter, att utbildningen ges på distans. Överklagandenämnden konstaterar, i likhet med CSN, att det inte finns någon enhetlig definition av vad som är distansstudier och att det därför krävs en bedömning i det enskilda fallet.

Mot bakgrund av vad som framkommit om upplägget på den aktuella utbildningen delar Överklagandenämnden CSN:s bedömning att utbildningen är att anse som en distansutbildning. Därmed är utbildningen en sådan som berättigar till merkostnadslån för enstaka övernattningar.

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg.

Beslutet har signerats digitalt av myndighetschefen Robert Dalman.

Föredragande i ärendet var Ulrica Åsberg.

Kopia till CSN och CSN:s Rättsavdelning.